

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра приватного права

**Затверджено на засіданні кафедри
приватного права
(протокол №8 від 06.05.2026)**

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Міжнародні стандарти прав людини»

спеціальності

D8 Право

освітнього рівня

другого (магістерського)

освітньої програми

2D8.00.01 Право

Київ – 2026

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	Кафедра приватного права
Розробник: Буличева Н.А., доцент кафедри приватного права	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Міжнародні стандарти прав людини»	
Курс	I
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма:	2D8.00.01. Право
Форма проведення:	Письмова (тестування в системі ЕНК).
Тривалість проведення:	2 академічні години (1 год. 20 хв.)
Максимальна кількість балів	40 балів

Форма проведення: письмова, тестування в системі ЕНК за покликанням: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=29215> Тестове завдання складається з 40 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Критерії оцінювання екзамену:

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
37-40 балів	Відмінно	Допущено не більше 2 незначних помилок у питаннях. Відповіді повні. Студент вільно володіє теоретичним матеріалом та аналізує завдання на високому рівні
36-26 балів	Добре	Допущено не більше 5 незначних помилок у завданнях. Відповіді повні, з незначними неточностями. Студент володіє теоретичним матеріалом та аналізує (охарактеризовує) питання на достатньому рівні.
25-15 балів	Задовільно	Допущено не більше 8 незначних помилок у завданнях. Відповіді з суттєвими неточностями. Студент володіє теоретичним матеріалом та аналізує (охарактеризовує) питання на низькому рівні.
14-1 балів	Незадовільно	Допущено більше 8 помилок у завданнях. Відповіді з суттєвими неточностями. Студент не володіє теоретичним матеріалом та аналізує (охарактеризовує) питання на низькому рівні.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до оцінки за семестр, яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК) –

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово. ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК) –

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

Результати навчання за дисципліною (Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання):

РН 5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Формування концепції прав людини у світовій та національній політико-правовій думці.
2. Проблема прав людини в сучасній філософській і правовій науці.
3. Поняття прав і свобод людини та їх класифікація.
4. Концепція «покоління» прав людини.
5. Поняття міжнародних стандартів прав людини.
6. Сутність стандартів прав людини, забезпечення стандартів прав людини.
7. Обсяг міжнародних стандартів в прав людини.
8. Мінімальні стандарти з прав людини.

9. Основні міжнародні угоди, що визначають міжнародно-правові стандарти захисту прав людини
10. Міжнародні стандарти прав людини. Закріплення міжнародних стандартів прав людини в міжнародних документах універсального та регіонального характеру.
11. Передумови створення Загальної декларації прав людини, 1948 р. (ЗДПЛ).
12. Зміст та юридична природа ЗДПЛ.
13. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р.
14. Механізми контролю за імплементацією та здійсненням положень МПГПП.
15. Комітет з прав людини.
16. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.
17. Механізм нагляду за здійсненням прав, визнаних у МПЕСКП.
18. Комітет з ЕСКП.
19. Нормативний зміст Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод 1950 р.
20. Міжнародно-правові стандарти громадянських (особистих) та політичних прав людини
21. Відповідність конституційних прав та свобод людини в Україні універсальним стандартам ЗДПЛ.
22. Громадянські (особисті) права та свободи людини.
23. Політичні права та свободи людини й громадянина.
24. Відповідність конституційних прав та свобод людини в Україні універсальним стандартам ЗДПЛ.
25. Міжнародно-правові стандарти економічних, соціальних та культурних прав людини
26. Економічні права людини.
27. Соціальні права людини.
28. Культурні права людини.
29. Відповідність конституційних прав та свобод людини в Україні універсальним стандартам ЗДПЛ.
30. Захист прав людини в діяльності Організації Об'єднаних Націй
31. Міжнародний Суд ООН.
32. Історія, функції, судочинство, джерела права, що застосовує Суд ООН.
33. Члени міжнародного суду, компетенція та керівництво.
34. Україна і Міжнародній Суд ООН.
35. Управління Верховного комісара ООН з прав людини.
36. Повноваження Верховного комісара ООН з прав людини.
37. Захист прав людини в рамках спеціалізованих установ ООН.
38. Повноваження спеціалізованих установ ООН у сфері захисту прав людини: ЮНІСЕФ, МОП, ЮНЕСКО.
39. Конвенції ООН з прав людини та їхні договірні органи контролю за дотриманням державами–учасницями положень конвенцій.
40. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р.
41. Комітет з ліквідації расової дискримінації.
42. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р.
43. Комітет з ліквідації дискримінації жінок 1981р.
44. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання 1984 р.
45. Комітет проти катувань.
46. Конвенція про права дитини 1989 р.
47. Комітет з прав дитини.

48. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих–мігрантів та членів їхніх сімей 1990 р.
49. Комітет із захисту прав всіх трудящих–мігрантів та членів їхніх сімей.
50. Конвенція про права інвалідів 2006 р.
51. Комітет з прав інвалідів.
52. Європейська система захисту прав людини, інституційні органи
53. Діяльність НБСЄ/ОБСЄ у сфері визначення міжнародних стандартів захисту прав людини.
54. Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин.
55. Права людини в Європейському Союзі.
56. Захист прав людини у рамках Ради Європи.
57. Комісар Ради Європи з прав людини.
58. Основні міжнародні акти з прав людини Ради Європи.
59. Європейський суд з прав людини.
60. Порядок (процедура) звернення індивіда до Європейського суду з прав людини.
61. Юридична сила рішень Європейського суду з прав людини та їх виконання.
62. ОБСЄ: основні механізми захисту прав людини.
63. Європейська соціальна хартія і проблеми захисту економічних і соціальних прав людини.
64. Захист прав людини і громадянина в Європейському Союзі.
65. Національні правові засоби в системі забезпечення прав і свобод людини
66. Поняття, система (класифікація), функції та принципи організації національних установ з прав людини.
67. Інститут омбудсмена.
68. Правовий статус уповноваженого з прав людини в Україні.
69. Становлення інституту «військового омбудсмена» в Україні.
70. Правове становище українських громадян за кордоном: їх правовий статус, відповідальність за національною законом, дипломатичний захист.
71. Обмеження прав і основних свобод людини і громадянина.
72. Поняття, види і цілі обмеження прав і свобод.
73. Обмеження прав і свобод людини в умовах дії в країні надзвичайного / воєнного стану.
74. Інституційний механізм захисту міжнародно-правових стандартів прав людини в Україні
75. Судовий захист – основний засіб правового захисту прав людини.
76. Правове регулювання судового порядку розгляду справ.
77. Захист прав людини і громадянина в Конституційному Суді України.
78. Цивільно–правовий захист прав людини.
79. Проблеми імплементації рішення норм міжнародного захисту прав людини в національну правову систему.
80. Місце і роль неурядових організацій в заохоченні та захисті прав людини.

Рекомендовані джерела для підготовки до екзамену:

Нормативно-правові акти:

1. Декларація “Про державний суверенітет України” від 16 липня 1990 року // Відомості Верховної Ради України. – 1990. – № 31. – Ст.429.
2. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод від 4 листопада 1950 р. URL :https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
3. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#top.

4. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30.
— Ст. 141; 2005. — № 2. — Ст. 44.
5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : www.rada.gov.ua
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : www.rada.gov.ua
7. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду Офіційний веб-сайт Верховної Ради України URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

Базова:

1. Захист прав людини: міжнародні стандарти та практика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / авт.-уклад. Ю. В. Сербалюк ; [Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка]. - Електрон. текст. дані (28,5 Мб). - Кам'янець-Подільський : К.-ПНУ ім. І. Огієнка, 2021.
2. Захист прав людини в умовах внутрішнього переміщення: європейські стандарти та конституційна юрисдикція [Текст] : за матеріалами Міжнар. конф., [3 груд. 2018 р., м. Київ] / [упоряд.: Г. Христова, М. Гультай, К. Буряковська] ; Конституц. суд України, Проєкт Ради Європи "Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень". Харків : Право, 2020
3. Діджиталізація та права людини [Текст] : зб. тез Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 30 берез. 2021 р. / Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова, Каф. теорії та історії держави права. - Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права ім. Леоніда Юзькова, 2021. С. 34-36.
4. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с.
5. Міжнародні стандарти прав людини та практика ЄСПЛ [Текст] : навч. посіб. / М. О. Дей, І. М. Сопілка. - Ніжин : Лисенко М. М., 2022. - 192 с.
6. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві: міжнародно-правові механізми захисту: підручник для вузів. К., 2010. 510 с.
7. Незалежність України: права людини та національна безпека [Текст] : зб. матеріалів 1-ої міжнар. наук.-практ. конф., 21 трав. 2021 р. / [упоряд. Л. В. Ярмол] ; Нац. ун-т "Львів. політехніка", Навч.-наук. ін-т права, психології та інновац. освіти, Каф. теорії та філософії права, конституц. та міжнар. права. - Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2021.

Допоміжна:

1. Барсук Д.М. Міжнародний механізм забезпечення прав людини в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. Серія ПРАВО. Випуск 87: частина 1. С. 137-144.
2. Ващенко В.А. Міжнародні стандарти захисту прав людини та їх впровадження у національне законодавство *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2024 № 67 С. 4-7.

8. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
2. Офіційний веб-сайт Європейського Суду з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/home>
3. Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України. URL: ccu.gov.ua

4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. Законодавство України. URL: www.zakon1.rada.gov.ua
5. Офіційний веб портал судової влади в Україні. URL: <http://www.court.gov.ua>
6. "Ліга", система інформаційно-правового забезпечення. URL: www.liga.net
7. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
9. Офіційний веб-сайт Української Гельсінської спілки з прав людини. URL: helsinki.org.ua
10. Бібліотека Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <https://library.kubg.edu.ua/>
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
12. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua>

Екзаменатор:



Наталія БУЛИЧЕВА

Завідувач кафедри:



Лілія ОРЕЛ